

Sygn. akt I C 831/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: – Sędzia SO Joanna Piwowarun – Kołakowska

Protokolant: – Monika Górczak

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2017 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa B. K. (1)

przeciwko (...) Bankowi (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. i (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w B.

o ustalenie

1. Oddała powództwo.
2. Nie obciąża powódki kosztami zastępstwa procesowego pozwanych.

I C 831/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 lutego 2016 roku Powódka B. K. (1) wystąpiła przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. oraz (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w B. o: ustalenie prawa do zapoznania się z oryginałem umowy o kredyt z dnia 02 stycznia 1991 roku zawartej między Bankiem (...) a (...) Spółdzielnią Mieszkaniową (...) w B., ustalenie charakteru stosunku prawnego łączącego powódkę z pozwanymi wobec przedmiotowych postanowień umownych oraz w toku innych zobowiązań i relacji związanych z procesem inwestycyjnym budowy pawilonu handlowo – usługowego przy ulicy (...) w B. za lata 1990 – 1993 oraz ustalenie zgodności z obowiązującym prawem, tj. rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ogólnych zasad udzielania kredytu bankowego na cele mieszkaniowe z dnia 30 grudnia 1988 roku (Dz.U. z 1989 roku nr 1, poz. 1) postanowień powyższej umowy kredytowej z dnia 02 stycznia 1991 roku oraz sposobu jej realizacji. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych (pozew – k. 2 – 3, koperta wraz ze stemplem pocztowym potwierdzającym datę nadania pozwu – k. 7).

Uzasadniając swoje stanowisko powódka wskazała, że przedmiotem niniejszej sprawy jest wola ustalenia zakresu nieprawidłowości związanych z budową (...) handlowo – usługowego (...) w B., której podstawą finansową była, m.in., zawarta między pozwanymi umowa kredytowa, zaś powódce odmawiano zapoznania się z oryginałem tej umowy, mimo, że wszelkie ryzyko i konsekwencje związane z obsługą i spłatą kredytu zostały przeniesione na nią. Podniosła, że wprawdzie godziła się na zaciągnięcie kredytu w jej imieniu, ale jedynie przy założeniu pełnej transparentności, rzetelności, a także należytej staranności i gospodarności podmiotów kształtujących treść wyżej wskazanej umowy. W innym zaś razie, łączącą powódkę z pozwaną Spółdzielnią umowę z dnia 31 grudnia 1990 roku w sprawie budowy i przydziału lokalu przy ul. (...), jako obarczoną wadą oświadczenia woli w postaci błędu (podstępu) w rozumieniu art. 84 k.c. i art. 86 § 1 k.c., skutkującą nienależnym świadczeniem i bezpodstawnym wzbogaceniem, należałoby uznać za nieważną, czego powódka będzie domagać się w toku innego procesu sądowego.

W dalszej kolejności powódka wskazała, że w okolicznościach sprawy konieczne jest również ustalenie charakteru stosunku prawnego łączącego powódkę z pozwanymi wobec przedmiotowych postanowień umownych oraz w toku innych zobowiązań i relacji związanych z budową (...) handlowo – usługowego (...) w B., które to ustalenie wpłynęłoby pozytywnie na wyjaśnienie istoty sprawy, ewentualnie mogłyby posłużyć, jako materiał dowodowy na użytek kolejnych postępowań sądowych. Uzasadniając żądanie ustalenia zgodności z obowiązującym prawem, tj. rozporządzeniem Rady Ministrów

w sprawie ogólnych zasad udzielania kredytu bankowego na cele mieszkaniowe z dnia 30 grudnia 1988 roku postanowień wskazanej powyżej umowy kredytowej z dnia 02 stycznia 1991 roku oraz sposobu jej realizacji, powódka podniosła, że ustalenia te pozwoliłyby uzyskać orzeczenie unieważniające uchwały organów nadzorczych Spółdzielni, które aprobowaly jej działalność. Jako podstawę prawną wywiedzionego powództwa powódka wskazała art. 189 k.p.c. (uzasadnienie pozwu – k. 2 – 6).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank (...) spółka akcyjna wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powódki zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał w pierwszej kolejności, że trudno mu jest wywnioskować, czego powódka właściwie się domaga – ustalenia istnienia stosunku prawnego, czy wydania rzeczy – dokumentu, podnosząc, że pozew wobec braku dokładnie określonego żądania nie spełnia wymogów formalnych. Pozwany zwrócił uwagę, że z jednej strony powódka domaga się ustalenia prawa do zapoznania się z oryginałem umowy o kredyt z dnia 02 stycznia 1991 roku, a jednocześnie dołączyła do pozwu kopię tej umowy, poświadczoną za zgodność z oryginałem przez Referenta Prokuratury Rejonowej w Białej Podlaskiej. W dalszej kolejności pozwany podniósł zarzut braku legitymacji biernej po swojej stronie oraz braku legitymacji czynnej po stronie powódki. W tym kontekście wskazał, że w żaden sposób nie stwarza zagrożenia dla interesów powódki, a nadto nie znajduje się i nie znajdował się w żadnym sporze z powódką. Pozwany podkreślił, że powódka nie posiada interesu prawnego w wytoczeniu powództwa na podstawie art. 189 k.p.c., gdyż już z samej treści pozwu wprost wynika, że ewentualny wyrok ustalający nie zapewni powódce żadnej ochrony i ma posłużyć jedynie jako środek dowodowy w ewentualnych przyszłych procesach, podczas gdy powództwo o ustalenie nie może prowadzić do pozyskania dowodów, które miałyby zostać wykorzystane w innym postępowaniu (odpowiedź na pozew – k. 70 – 73).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w B. wniósł o odrzucenie pozwu w zakresie żądania ustalenia prawa zapoznania się z oryginałem umowy kredytu oraz o oddalenie powództwa w pozostałej części, a ewentualnie o oddalenie powództwa w całości. Ponadto wniósł o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, że po pierwsze, powódka nie wykazała w żaden sposób swojego interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie, ograniczając się w uzasadnieniu pozwu do ogólnikowych i niczym nieopartych twierdzeń o rzekomej nieważności i obciążeniu wadami oświadczenia woli zawartej przez nią w 1990 roku umowy w sprawie budowy i przydziału lokalu, a po drugie, wytoczone powództwo stanowi tylko próbę podważenia przez powódkę prawomocnych orzeczeń sądów i prokuratury zapadłych w sprawach przez nią wszczętych. Pozwany podkreślił, że powództwo w zakresie żądania ustalenia prawa zapoznania się

z oryginałem umowy kredytu jest bezprzedmiotowe, gdyż przedmiotowy kredyt został spłacony jeszcze w latach 90 – tych, a Spółdzielnia nie posiada oryginału umowy kredytowej. W dalszej kolejności pozwany wskazał, że kwestia prawidłowości rozliczeń finansowych pomiędzy powódką a pozwanymi, wynikających z umowy kredytowej oraz umowy w sprawie budowy i przydziału lokalu była już przedmiotem prawomocnych wyroków, w tym wyroku Sądu Wojewódzkiego w Lublinie i wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie, a nadto przedmiotem postępowania przygotowawczego. Pozwany podkreślił, że w toku tych postępowań nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w rozliczeniach pomiędzy powódką

a pozwanymi, zaś uwzględnienie roszczeń powódki, skutkowałoby podważeniem ustaleń faktycznych poczynionych w prawomocnie zakończonych sprawach sądowych. Pozwany podniósł nadto, że wszelkie roszczenia majątkowe powódki wobec niego wynikające w wyżej wskazanych umowach uległy już przedawnieniu, co także przemawia za przyjęciem, iż powódka nie ma interesu prawnego w dochodzonym ustaleniu (odpowiedź na pozew – k. 82 – 84v).

W piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 21 marca 2017 roku powódka rozszerzyła żądanie pozwu wnosząc dodatkowo o ustalenie jej prawa do zapoznania się ze szczegółowym rozliczeniem i kalkulacją kosztów inwestycji, na którą został zaciągnięty kredyt z dnia 02 stycznia 1991 roku, wyciągów z konta uruchomionego przez (...) na finansowanie zadania inwestycyjnego, tj. pawilonu handlowo – usługowego przy ul. (...) w B. i rocznymi sprawozdaniami finansowymi (...) za okres od dnia 01 stycznia 1989 do dnia 31 grudnia 1992 roku, wskazując w uzasadnieniu tego żądania, iż powódka dąży do ustalenia czy faktycznie kredyt został wykorzystany zgodnie z przeznaczeniem, ponieważ jest przekonana, że został on wykorzystany na inne cele, a skutkami kredytu zostali obciążeni użytkownicy pawilonu handlowo – usługowego, w tym ona sama. Podniosła nadto, iż przedłożone przez pozwaną Spółdzielnię wyroki sądów i postanowienia prokuratury zapadły w oparciu o niepełny i nieujawniony materiał dowodowy (pismo procesowe – k. 222 – 232, protokół rozprawy – k. 243 – 248).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. K. (1) była członkiem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B. (okoliczność bezsporna).

W dniu 31 grudnia 1990 roku pomiędzy B. K. (1) a (...) Spółdzielnią Mieszkaniową (...) reprezentowaną, m.in. przez Prezesa Zarządu B. K. (2), zawarta została umowa w sprawie budowy i przydziału własnościowego lokalu użytkowego w pawilonie handlowo – usługowym przy ul. (...) w B., na mocy której B. K. (1) zobowiązała się do udziału w inwestycji i pokrycia kosztów przypadających na jej lokal, w którym zamierzała prowadzić salon odnowy biologicznej. Zgodnie z umową budowa pawilonu miała być finansowana w 30% z wkładów wnoszonych przez spółdzielców, a częściowo z kredytu inwestycyjnego, do zaciągnięcia którego B. K. (1) upoważniła Spółdzielnię. W umowie wskazano, że rzeczywisty koszt budowy lokalu ustalony zostanie po zakończeniu i rozliczeniu kosztów budowy pawilonu handlowo – usługowego. W dniu 02 stycznia 1991 roku pomiędzy (...) a (...) Spółdzielnią Mieszkaniową (...) reprezentowaną przez Prezesa Zarządu B. K. (2) i głównego księgowego R. Ś., zawarta została umowa o kredyt inwestycyjny w kwocie 3.750.223.000,00 zł oprocentowany w wysokości 62% w stosunku rocznym, w celu sfinansowania 70% kosztów budowy pawilonu handlowo – usługowego przy ul. (...) w B.. Kredyt został udzielony na okres 25 lat. Po zakończeniu budowy pawilonu handlowo – usługowego i jej rozliczeniu okazało się, że poniesione koszty były wyższe od planowanych. W 1992 roku po wydaniu B. K. (1) lokalu użytkowego Spółdzielnia obciążyła ją przypadającymi na nią kosztami budowy lokalu. B. K. (1) zobowiązana była do spłaty comiesięcznych rat z tytułu kredytu i odsetek od zadłużenia kredytowego, jednak dokonała spłaty jedynie części rat. W połowie 1995 roku zaległość kredytowa B. K. (1) względem Spółdzielni, obejmująca kapitał i odsetki, wynosiła 27.480,97 zł. W dniu 02 września 1995 roku Spółdzielnia wystąpiła z powództwem przeciwko B. K. (1) o zapłatę wskazanej zaległości z tytułu zawartej umowy. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 07 maja 1997 roku wydanym w sprawie o sygn. I C 575/95, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 września 1997 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I ACa 219/97 zasądzono od B. K. (1) na rzecz (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B. kwotę 27.480,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi. Sądy orzekające w sprawie, na podstawie przeprowadzonych dowodów z opinii biegłych ustaliły, że brak jest podstaw do przyjęcia, aby Spółdzielnia wykorzystwała zaciągnięty kredyt niezgodnie z przeznaczeniem oraz, aby Spółdzielnia niepotrzebnie zaciągnęła ów kredyt. W oparciu o wyżej wskazane wyroki wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne, które jednak zostało umorzone, gdyż okazało się, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych (**dowody**: poświadczone za zgodność z oryginałem odpisy umowy z dnia 31 grudnia 1990 roku – k. 5 – 6, aneksu – k. 7 – 7v, umowy z dnia 02 stycznia 1991 roku – k. 8 – 10v, pisma Spółdzielni oraz zestawienie zadłużenia – k. 13 – 19, wyrok Sądu Wojewódzkiego w Lublinie wraz z uzasadnieniem – k. 196 – 199, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie wraz z uzasadnieniem – k. 248 – 255, postanowienie komornika – k. 304 dołączonych akt sprawy Sądu Wojewódzkiego w Lublinie o sygn. I C 575/95).

W dniu 24 kwietnia 1997 roku B. K. (1) złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez władze (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...)

w B. polegającego na dopuszczeniu się nadużyć przy budowie pawilonu handlowo – usługowego przy ul. (...) w B..
Postanowieniem z dnia

16 października 1997 roku wydanym w sprawie o sygn. akt 2 Ds. 925/97 J. M. – Prokurator Rejonowy w Białej Podlaskiej umorzył dochodzenie w sprawie zaistniałych

w okresie od 1990 roku do 31 grudnia 1993 roku w B. nadużyć popełnionych przez (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w związku z budową pawilonu handlowo – usługowego przy ul. (...) wobec niestwierdzenia zaistnienia przestępstwa.

Wydając przedmiotowe rozstrzygnięcie Prokurator oparł się na opinii sporządzonej przez biegłego

z zakresu księgowości na potrzeby postępowania Sądu Wojewódzkiego w Lublinie o sygn. akt I C 575/95. W toku postępowania przygotowawczego nie dokonano zabezpieczenia oryginałów dokumentacji związanej z budową pawilonu handlowo – usługowego oraz finansowaniem tej budowy, ani nie przeprowadzono dowodu z opinii biegłego. B. K. (1) zaskarżyła powyższe postanowienie, jednak postanowieniem z dnia 24 lutego 1998 roku Prokurator Prokuratury Wojewódzkiej w L. utrzymał je w mocy, uznając bezzasadność argumentów podniesionych w zażaleniu. W dniu 02 czerwca 1999 roku B. K. (1) złożyła do Prokuratora Generalnego pismo, w którym wskazała na nadużycia popełnione w latach 1991 – 1992 przez (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w B. związanych z budową pawilonu handlowo – usługowego (**dowody**: postanowienie Prokuratora Rejonowego w Białej Podlaskiej wraz z uzasadnieniem – k. 130 – 131, zażalenie – k. 142 – 151, postanowienie Prokuratora Prokuratury Wojewódzkiej w L. wraz z uzasadnieniem – k. 152 – 155, pismo z dnia 02 czerwca 1999 roku – k. 180 – 201 dołączonych akt postępowania przygotowawczego o sygn. 2 Ds. 925/97).

Na skutek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożonego w lipcu 1997 roku przez Zarząd (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B.,

po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego, B. K. (1) została oskarżona o to, że w celu udaremnienia wykonania wyroków sądowych uniemożliwiła zaspokojenie swojego wierzyciela przez to, że zbyła zagrożone zajęciem składniki swojego majątku w postaci urządzeń solarium, sauny i siłowni, tj. o przestępstwo z art. 300 § 2 k.k. Wobec B. K. (1) zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania i nakazano jej poszukiwanie listem gończym, który został uchylony po jej powrocie do kraju

w 2004 roku. W toku postępowania sądowego przeprowadzono dowód z opinii biegłych psychiatrów, z której wynikało, że B. K. (1) cierpi na chorobę psychiczną w postaci przewlekłych zaburzeń urojeniowych, a w czasie popełnienia zarzucanego jej czynu nie była zdolna do rozpoznania czynu i pokierowania swoim postępowaniem. Z tej przyczyny, postanowieniem z dnia 01 grudnia 2005 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VII K 813/05 Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej umorzył postępowanie karne przeciwko B. K. (1), zaś postanowieniem z dnia 18 stycznia 2006 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XI Kz 2/06 Sąd Okręgowy w Lublinie utrzymał w mocy postanowienie Sądu Rejonowego (**dowody**: zawiadomienie – k. 1 – 2, akt oskarżenia – k. 140 – 142, postanowienia – k. 287, 395, 698, 732 – 733 dołączonych akt sprawy Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej o sygn.

VII K 813/05).

W dniu 13 maja 2008 roku B. K. (1) wystąpiła przeciwko R. Ś. z powództwem o zapłatę kwoty 250.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 1.000.000,00 zł tytułem odszkodowania za naruszenie przez pozwanego jej dóbr osobistych oraz dóbr osobistych jej rodziny, w postaci miru domowego, zdrowia oraz zmuszenia jej do przymusowej emigracji. B. K. (1) zarzuciła pozwanemu, że dopuścił się próby wyłudzenia pieniędzy na podstawie sfalszowanej umowy kredytowej z dnia 02 stycznia

1991 roku, a nadto przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, poświadczenia nieprawdy i zatajenia dowodów. Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2008 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 416/08, Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił powództwo, natomiast wyrokiem

z dnia 26 marca 2009 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I ACa 123/09 Sąd Apelacyjny

w L. oddalił apelację B. K. (1) od wyroku Sądu Okręgowego (**dowody**: pozew – k. 5 – 8, wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wraz z uzasadnieniem – k. 114 – 118v, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie wraz z uzasadnieniem – k. 147, 163 – 167 dołączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Lublinie o sygn. I C 416/08).

W dniu 13 maja 2008 roku B. K. (1) wystąpiła przeciwko B. K. (2) z powództwem o zapłatę kwoty 250.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania za naruszenie przez pozwanego jej dóbr osobistych oraz dóbr osobistych jej rodziny w postaci miru domowego, zdrowia oraz zmuszenia jej do przymusowej emigracji. Wyrokiem z dnia 16 lutego 2009 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 417/08 Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił powództwo, natomiast postanowieniem z dnia 20 maja 2009 roku Sąd Apelacyjny w L. umorzył postępowanie apelacyjne wobec cofnięcia apelacji przez powódkę (**dowody**: pozew – k. 5 – 8, wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wraz z uzasadnieniem – k. 265, 280 – 287, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie – k. 327 – 327v dołączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Lublinie o sygn. I C 417/08).

Pozwem z dnia 02 lutego 2009 roku B. K. (1) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B. kwoty 1.000.000,00 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych na prowadzenie działalności gospodarczej, w tym spłatę zaciągniętych kredytów, zwrotu nakładów na gabinet odnowy biologicznej oraz wkładu budowlanego na lokale użytkowe i wkładu mieszkaniowego, odszkodowania za użytkowanie zagarniętego jej mienia, a nadto korzyści utraconych z powodu bezprawnego odebrania jej lokalu. Wyrokiem z dnia 10 listopada 2009 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 94/09 Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił powództwo, natomiast wyrokiem z dnia 24 lutego 2010 roku Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację B. K. (1) od wyroku Sądu Okręgowego (**dowody**: wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wraz z uzasadnieniem – k. 320, 325 – 337, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie wraz z uzasadnieniem – k. 380, 392 – 396v załączonych akt sprawy Sądu Okręgowego w Lublinie o sygn. I C 94/09).

W dniu 16 czerwca 2010 roku B. K. (1) wniosła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. skargę wskazując na fakt niepodjęcia przez (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w B. decyzji w przedmiocie udostępnienia jej informacji publicznej dotyczącej kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Spółdzielnię w latach 1990 – 1992 na budowę pawilonu handlowo – usługowego oraz kalkulacji kosztów tego zadania inwestycyjnego. Postanowieniem z dnia 08 lipca 2010 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II SAB/Lu 49/10 Wojewódzki Sąd Administracyjny w L. odrzucił skargę wskazując, że spółdzielnia mieszkaniowa nie jest podmiotem zobowiązanym do udzielania informacji publicznej (**dowód**: postanowienie wraz z uzasadnieniem – k. 65 – 67 załączonych akt Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. o sygn. II SAB/Lu 49/10).

Postanowieniem z dnia 19 maja 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt 2 Ds. 31/15/D, toczącej się na skutek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożonego przez B. K. (1), J. M. – Prokurator Prokuratury Rejonowej w B. umorzył śledztwo w sprawie zaistniałego w okresie od 1990 do 1993 roku doprowadzenia B. K. (1) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez (...) Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w B. poprzez posłużenie się fałszywymi dokumentami, wobec przedawnienia karalności czynu (**dowód**: kserokopia postanowienia wraz z uzasadnieniem – k. 159 – 161).

W dniu 12 lutego 2016 roku B. K. (1) wystąpiła do Sądu Rejonowego Lublin – Wschód z siedzibą w Ś. – VI Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego z wnioskiem o zobowiązanie (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B. do udostępnienia oryginałów dokumentów dotyczących realizacji procesu budowlanego pawilonu handlowo – usługowego za lata 1989 – 1993, w tym oryginału umowy o kredyt z dnia 02 stycznia 1991 roku zawartej między Bankiem (...) a (...) Spółdzielnią Mieszkaniową (...) w B.. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016 roku Sąd oddalił wniosek B. K. (1), wskazując, że B. K. (1) od 1996 roku nie jest członkiem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B., a co za tym idzie nie jest legitymowana do występowania z tego typu żądaniami (**dowód**: odpis postanowienia z 23 czerwca 2016 roku wraz z uzasadnieniem – k. 85 – 86).
Postanowieniem

z dnia 09 lutego 2017 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił apelację B. K. (1) od powyższego postanowienia Sądu Rejonowego (okoliczność znana Sądowi z urzędu – notatka urzędowa – k. 218).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz w dołączonych aktach Sądu Wojewódzkiego w Lublinie o sygn. I C 575/95, Sądu Okręgowego w Lublinie o sygn.

I C 416/08, Sądu Okręgowego w Lublinie o sygn. I C 417/08, Sądu Okręgowego w Lublinie

o sygn. I C 94/09, Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej o sygn. VII K 813/05, Prokuratury Rejonowej w Białej Podlaskiej o sygn. 2 Ds. 925/97 i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. o sygn. II SAB/Lu 49/10, które nie pozostawały ze sobą

w sprzeczności i których autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy nie zakwestionowała skutecznie żadna ze stron niniejszego postępowania. Wskazane dowody wzajemnie się uzupełniają i potwierdzają, w zestawieniu ze sobą tworzą spójny stan faktyczny i brak jest zdaniem Sądu przesłanek do odmówienia im mocy dowodowej w zakresie, w jakim stanowiły one podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Sąd oddalił wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków J. M. – Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Białej Podlaskiej, J. D. – Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Białej Podlaskiej i M. D. – naczelnika wydziału kredytowego (...) S.A. na okoliczność m.in. rodzaju i skali nadużyć popełnionych przez pozwaną Spółdzielnię wespół z pozwanym Bankiem przy realizacji projektu budowy pawilonu handlowego, w tym wad oświadczenia woli zaistniałych przy zawieraniu umowy z dnia 31 grudnia 1990 roku. Sąd oddalił także wniosek powódki

o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków R. Ś., B. K. (2)

i J. A. na okoliczność istnienia interesu prawnego powódki w wytoczeniu powództwa. Oddaleniu podlegały również wnioski powódki o zobowiązanie pozwanej Spółdzielni do przedstawienia wyciągów bankowych i ksiąg rachunkowych za okres od

01 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1992 roku dotyczących budowy pawilonu handlowo – usługowego oraz oryginału umowy kredytowej z dnia 02 stycznia 1991 roku, zgłoszone także na okoliczność istnienia interesu prawnego powódki w wytoczeniu powództwa. Podkreślić bowiem należy, że treść żądań powódki dochodzonych w niniejszej sprawie oraz lektura uzasadnienia pozwu, jak i późniejszych pism procesowych powódki i jej pełnomocnika oraz wyjaśnień informacyjnych złożonych przez powódkę na rozprawie w dniu 21 marca 2017 roku w trybie art. 212 k.p.c., nie pozostawia żadnych wątpliwości, że obiektywnie powódka nie posiada jakiegokolwiek interesu prawnego w dochodzeniu roszczeń o ustalenie, zaś nawet potencjalne dopuszczenie i przeprowadzenie wyżej wskazanych dowodów tej oceny nie mogłoby zmienić. W tej sytuacji należało uznać, że okoliczności, na które zgłoszone zostały rzeczony dowody nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, zgodnie zaś z treścią art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu mogą być jedynie okoliczności sporne mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Ponadto, wobec całkowitej niezasadności wywiedzionego powództwa, przeprowadzenie tych dowodów prowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużania postępowania, naruszając tym samym zasadę ekonomiki procesowej. Co równie istotne, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oparty na dokumentach, jest jak już podkreślono spójny i pozwala wydać rozstrzygnięcie bez potrzeby przeprowadzania przedmiotowych dowodów. Nie bez znaczenia jest również okoliczność, że przy pomocy zaoferowanych środków dowodowych powódka zmierza wprost do zakwestionowania ustaleń faktycznych, które były podstawą wydania prawomocnego wyroku Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 07 maja 1997 roku, sygn. akt I C 575/95, co należy uznać za niedopuszczalne.

Należy również zwrócić uwagę, że powódka, która była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgłosiła zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. w związku z oddaleniem wyżej wskazanych wniosków dowodowych, a zatem utraciła możliwość kwestionowania tej decyzji Sądu w postępowaniu odwoławczym.

Z podanych wyżej względów Sąd uznał także, że nie ma podstaw do przeprowadzenia w niniejszej sprawie dowodu z przesłuchania stron, mając jednocześnie na względzie, iż dowód ten ma w istocie charakter pomocniczy i może być przeprowadzony wyjątkowo, gdy w świetle oceny Sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące okazały się niewystarczające do wyjaśnienia okoliczności faktycznych

istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oparty na dokumentach, jest jak już podkreślono spójny i pozwala wydać rozstrzygnięcie bez potrzeby przeprowadzania dodatkowego dowodu z przesłuchania stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo, jako oczywiście bezzasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powódka domagała się ustalenia jej prawa do zapoznania się z oryginałem umowy o kredyt z dnia 02 stycznia 1991 roku zawartej między Bankiem (...) a (...) Spółdzielnią Mieszkaniową (...) w B., ustalenia jej prawa do zapoznania się ze szczegółowym rozliczeniem i kalkulacją kosztów inwestycji, na którą został zaciągnięty kredyt z dnia 02 stycznia 1991 roku, wyciągami z konta uruchomionego przez Spółdzielnię na finansowanie zadania inwestycyjnego w postaci pawilonu handlowo – usługowego i rocznymi sprawozdaniami finansowymi Spółdzielni za okres od dnia 01 stycznia 1989 do dnia 31 grudnia 1992 roku, ustalenia charakteru stosunku prawnego łączącego powódkę z pozwanymi wobec przedmiotowych postanowień umownych oraz w toku innych zobowiązań i relacji związanych z procesem inwestycyjnym budowy pawilonu handlowo – usługowego oraz ustalenia zgodności z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ogólnych zasad udzielania kredytu bankowego na cele mieszkaniowe z dnia 30 grudnia 1988 roku postanowień umowy kredytowej z dnia 02 stycznia 1991 roku oraz sposobu jej realizacji.

Zgodnie z treścią art. 189 k.p.c., który stanowił podstawę wywiedzonego powództwa, powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Przepis ten dla uwzględnienia powództwa wymaga spełnienia dwójakiego rodzaju przesłanek: formalnej, która sprowadza się do ustalenia interesu prawnego w żądaniu i materialnej, która wymaga pozytywnego ustalenia materialnych podstaw żądania. Przesłanki te mają charakter kumulatywny, co oznacza, że stwierdzenie braku interesu prawnego w żądaniu ustalenia uzasadnia oddalenie powództwa

a limine. Podkreślić należy, że nie istnieje legalna definicja pojęcia interesu prawnego, jego funkcja wynika z przepisów, zaś treść znaczeniową kształtuje praktyka. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że o prawnym charakterze interesu, czyli o potrzebie wszczęcia oznaczonego postępowania i uzyskania oznaczonej treści orzeczenia decyduje, istniejąca obiektywnie, potrzeba ochrony sfery prawnej powoda. Musi to być sprecyzowana potrzeba prawna powoda, wymagająca zaspokojenia w ściśle określonym czasie, tj. co najmniej w dacie wyrokowania i w zasadzie w jedynej możliwej –

w konkretnym przypadku – formie samoistnego, wyczerpującego się powagą rzeczy osądzonej orzeczenia ustalającego, a nie innego powództwa i wyroku. Tak pojmowany interes prawny może wynikać zarówno z bezpośredniego zagrożenia prawa powoda, jak i też może zmierzać do zapobieżenia temu zagrożeniu. Interes prawny występuje także wtedy, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, gdy określona sytuacja zagraża naruszeniem uprawnień przysługujących powodowi bądź też stwarza wątpliwość, co do ich istnienia czy realnej możliwości realizacji. Sąd Najwyższy podkreślał także, że pojęcie interesu prawnego powinno być interpretowane z uwzględnieniem oceny, czy wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości w tym zakresie i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, a więc czy definitywnie zakończy istniejący spór ewentualnie, czy zapobiegnie takiemu sporowi w przyszłości (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 19 lutego 2002 roku, IV CKN 769/00, OSNC 2003/1/13, z dnia 30 listopada 2005 roku, III CK 277/05, LEX numer 346213, z dnia 02 lutego 2006 roku, II CK 395/05, LEX numer 192028 i z dnia 02 sierpnia 2007 roku, V CSK 163/07, M. Spół. 2008/3/48).

Funkcją wyroku uwzględniającego powództwo oparte na art. 189 k.p.c. jest usunięcie stanu niepewności w zakresie dotyczącym istnienia indywidualnie oznaczonego stosunku prawnego lub prawa albo też wyeliminowanie stanu zagrożenia, jaki swoim działaniem lub też jego zaniechaniem wytwarza strona pozwana (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach z dnia 29 marca 2012 roku, I CSK 325/11, LEX numer 1171185, z dnia 14 marca 2012 roku, II CSK 252/11, Biul.SN 2012/6/12). W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie w trybie art. 189 k.p.c. ten, kto może poszukiwać ochrony prawnej w drodze

powództwa o zasądzenie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych, jak i gdy ochrony tej może domagać się w ramach postępowania nieprocesowego (tak Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 13 kwietnia 2011 roku, I ACa 261/11, LEX numer 898641). Doktryna i orzecznictwo zgodnie podkreślają, że interes prawny w rozumieniu powyższego przepisu istnieje wówczas, gdy powód jedynie w drodze powództwa o ustalenie może w szerszym zakresie osiągnąć skutek w postaci ochrony swoich praw, a inne przysługujące mu roszczenia (o świadczenie, o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego lub uzyskanie orzeczenia o charakterze deklaratorywnym) realizują go w mniejszym stopniu (tak Sąd Najwyższy min. w: wyroku z dnia 06 czerwca 1997 roku, II CKN 201/97, Monitor Prawniczy z 1998 roku, nr 2, poz. 3, w wyroku z dnia 29 marca 2001 roku, I PKN 333/00, Prokura i Prawo z 2002 roku, nr 2, poz. 43 i w wyroku z dnia 22 listopada 2002 roku, IV CKN 1519/00, nie publ.).

W ocenie Sądu wywiedzione powództwo oparte na art. 189 k.p.c. nie mogło zostać uwzględnione, gdyż powódka nie posiada interesu prawnego w ustaleniu wskazywanych przez siebie okoliczności. Za słusznością tego stanowiska przemawia szereg argumentów.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na fakt, że z treści pozwu oraz dalszych pism procesowych powódki, a nadto zaoferowanych przez nią dowodów, jednoznacznie wynika, iż w przedmiotowej sprawie zmierza ona do podważenia ustaleń faktycznych, które legły u podstaw prawomocnego wyroku Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 07 maja 1997 roku wydanego w sprawie o sygn. I C 575/95. W przedmiotowym wyroku zasądzono od B. K. (1) na rzecz (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B. kwotę 27.480,97 zł tytułem spłaty kredytu zaciągniętego przez Spółdzielnię na budowę pawilonu handlowo – usługowego. Podkreślić należy, że z uzasadnienia rzeczonoego wyroku wynika, iż Sąd Wojewódzki w Lublinie, z uwagi na podnoszone przez B. K. (1) zarzuty co do prawidłowości rozliczenia kredytu oraz jego rzekomego zawyżenia, dopuścił dowody

z opinii biegłych, na podstawie których ustalił, że brak jest podstaw do przyjęcia, aby Spółdzielnia wykorzystwała zaciągnięty kredyt niezgodnie z przeznaczeniem oraz, aby Spółdzielnia niepotrzebnie zaciągnęła ów kredyt. W rezultacie, opierając się na postanowieniach umowy kredytowej z dnia 02 stycznia 1991 roku oraz umowy z dnia 31 grudnia 1990 roku w sprawie budowy i przydziału lokalu, Sąd ten uznał powództwo Spółdzielni za zasadne, nie dopatrując się ze strony Spółdzielni ani Banku (...) żadnych uchybień. Tymczasem już w pierwszym zdaniu uzasadnienia pozwu inicjującego niniejszą sprawę powódka wskazuje, że „przedmiotem sprawy jest wola ustalenia zakresu (skali) nieprawidłowości związanych z realizacją procesu inwestycyjnego budowy pawilonu handlowo – usługowego (...), którego podstawą finansową była zawarta pomiędzy pozwanymi umowa kredytowa”, zaś z dalszych jej twierdzeń wynika, iż po prostu nie aprobeuje ona rzeczonoego wyroku Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 07 maja 1997 roku. Okoliczności te wskazują jednoznacznie, że w przedmiotowej sprawie powódka dąży do podważenia ustaleń zawartych w tym wyroku, co należy uznać za niedopuszczalne. Podkreślić należy, że wskazany prawomocny wyrok, wiąże tak strony tego procesu, jak

i wszystkie sądy (art. 365 § 1 k.p.c.), a tym samym wyklucza możliwość prowadzenia postępowania dowodowego w tej sprawie w celu podważenia jego ustaleń (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lipca 2002 roku, V CKN 1110/00, LEX numer 74492). Żądanie powódki, aby w niniejszej sprawie w oparciu o art. 189 k.p.c. dokonywać ustalenia faktów w sposób oczywisty sprzeczny z ustaleniami prawomocnego wyroku, stanowi w istocie próbę obejścia art. 365 § 1 k.p.c.

W dalszej kolejności należy wskazać, że wyartykułowane przez powódkę żądania oparte na art. 189 k.p.c. zmierzają wprost do uzyskania dowodów, które mają posłużyć powódce w innych postępowaniach sądowych, czego zresztą powódka nie starała się nawet ukryć. Z uzasadnienia pozwu oraz informacyjnych wyjaśnień złożonych na rozprawie w dniu 21 marca 2017 roku jednoznacznie wynika, że ustalenia, których dokonania powódka domaga się w niniejszej sprawie mają umożliwić jej zapoznanie się ze objętymi żądaniem powódki dokumentami i posłużyć jako materiał dowodowy w innych postępowaniach, które zamierza wytoczyć, w tym w postępowaniu dotyczącym stwierdzenia nieważności umowy z dnia 31 grudnia 1990 roku w sprawie budowy i przydziału lokalu przy ul. (...) w B. i dyspozycji pozwanego Banku o wypłacie kredytu, w postępowaniu o zwrot nienależnego świadczenia opartym na art. 405 k.c. w związku z art. 410 k.c. oraz w postępowaniu dotyczącym ważności uchwał organów nadzorczych Spółdzielni (strona 3. uzasadnienia pozwu). Tymczasem w orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że powództwo o ustalenie nie może

zmierzać do uzyskania dowodów, które miałyby być wykorzystane w innym postępowaniu (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 23 lutego 1999 roku, I PKN 597/98, Legalis numer 46126 oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 16 listopada 2016 roku, VI ACa 1355/15, Legalis numer 1576319).

Za przyjęciem, że powódka nie posiada interesu prawnego w ustaleniu dochodzonym w niniejszej sprawie przemawia także fakt, że jak wynika z jej twierdzeń, które przedstawiła w toku sprawy, ma ona dalej idące roszczenia w stosunku do pozwanych. Chodzi tu przede wszystkim o roszczenie o stwierdzenie nieważności umowy z dnia 31 grudnia 1990 roku

w sprawie budowy i przydziału lokalu przy ul. (...) w B. oraz roszczenia o świadczenie, w tym roszczenia oparte o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu i nienależnym świadczeniu. Nie ulega wątpliwości, że w toku tych postępowań powódka mogłaby przesłankowo dochodzić ustalenia okoliczności związanych

z ewentualnymi nieprawidłowościami przy budowie i finansowaniu przedmiotowego pawilonu handlowo – usługowego przy ul. (...) w B.. Jak już podkreślono, w orzecznictwie jednoznacznie wskazuje się, że nie ma interesu prawnego

w wytoczeniu powództwa o ustalenie w trybie art. 189 k.p.c. ten, kto może poszukiwać ochrony prawnej w drodze powództwa o zasądzenie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych, a taka sytuacja niewątpliwie zachodzi w niniejszej sprawie, co jednoznacznie wyklucza możliwość przyjęcia istnienia po stronie powódki interesu prawnego w ustaleniu.

Nie sposób przy tym nie zauważyć, że uwzględnienie wywiedzonego powództwa zgodnie

z żądaniem nie tylko nie usuwałoby po stronie powódki subiektywnego stanu niepewności co do łączących ją z pozwanymi stosunków, ale co więcej, dałoby jej w istocie asumpt do wytaczania kolejnych powództw. W rezultacie, uwzględnienie powództwa o ustalenie

w kształcie zaproponowanym przez powódkę nie zakończyłoby definitywnie istniejącego pomiędzy nią a pozwanymi sporu dotyczącego prawidłowości finansowania budowy pawilonu handlowo – usługowego przy ul. (...) w B. oraz rozliczenia kredytu zaciągniętego na tę budowę. Co równie istotne, o braku interesu powódki świadczy również okoliczność, że jej ewentualne roszczenia o świadczenie, z którymi zamierza wystąpić przeciwko pozwanym są już przedawnione.

Reasumując, analizując i oceniając całokształt okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że po stronie powódki brak jest interesu prawnego w żądaniu dochodzonych przez nią ustaleń, co musiało skutkować oddaleniem wywiedzonego powództwa już a limine.

W uzupełnieniu poczynionych rozważań należy wskazać na jeszcze jedną istotną okoliczność, która przemawiała za oddaleniem powództwa, a mianowicie, błędnie sformułowane żądań pozwu, które w żaden sposób nie przystają do dyspozycji

art. 189 k.p.c. Sąd nie może bowiem w wyroku wydanym na podstawie art. 189 k.p.c. ustalić, jak tego chce powódka, „charakteru stosunku prawnego łączącego powódkę z pozwanymi”, ani też orzec, że postanowienia danej umowy (w tym przypadku umowy kredytowej z dnia

02 stycznia 1991 roku) są zgodne z prawem lub z prawem niezgodne. Sąd może jedynie ustalić czy dany stosunek prawny istnieje lub nie istnieje. Innymi słowy, w przypadku ustalenia, że postanowienia danej umowy są niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami mającymi charakter iuris cogentis, Sąd może stwierdzić, że taka umowa jest nieważna. W przedmiotowej sprawie powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika takiego żądania jednak nie sformułowała. Błędne są także żądania ustalenia prawa powódki do zapoznania się z oryginałem umowy kredytowej oraz dokumentami dotyczącymi obsługi i rozliczenia kredytu. Ponadto uwzględnienie tak sformułowanego żądania, w sytuacji, gdy powódka w 1995 roku została wykluczona ze Spółdzielni, mogłoby prowadzić do naruszenia przepisów ustawy Prawo spółdzielcze i ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Warto również wskazać, że niezależnie od słuszności lub niesłuszności twierdzeń powódki dotyczących nieprawidłowości przy realizacji procesu inwestycyjnego polegającego na budowie pawilonu handlowo – usługowego przy ul. (...) w B., powódka wytaczając niniejsze powództwo oparte na art. 189 k.p.c. dokonała wyboru wadliwej linii obrony swoich interesów. Z okoliczności sprawy, a przede wszystkim

z informacyjnego wysłuchania powódki wynika bowiem, że neguje ona prawidłowość wyroku Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 07 maja 1997 roku wydanego w sprawie

o sygn. I C 575/95, wskazując na fakt, że w postępowaniu przed tym Sądem została pozbawiona możliwości obrony swoich praw oraz, że nie mogła przedstawić dokumentów na które się powoływała. W takim jednak przypadku powódka winna raczej rozważyć podjęcie próby wznowienia postępowania w wyżej wskazanej sprawie, aniżeli wytaczać powództwo

w oparciu o art. 189 k.p.c. Dodać przy tym trzeba, że całkowicie niezrozumiałe

i nieprzystające do przedmiotu niniejszej sprawy są szerokie wywody pełnomocnika powódki zawarte w piśmie procesowym z dnia 21 marca 2017 roku, a dotyczące rzekomych nieprawidłowości w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w Białej Podlaskiej pod sygn. 2 Ds. 925/97. Jeżeli bowiem powódka kwestionowała prawidłowość tego postępowania, to w celu wzruszenia postanowienia

o umorzeniu postępowania powinna była wykorzystać środki procesowe przewidziane przez karne prawo procesowe, a w razie ich bezskuteczności, mogła wystąpić z subsydiarnym aktem oskarżenia, czego jednak nie uczyniła.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania przegrywającej sprawę powódki kosztami zastępstwa prawnego pozwanych. Stosownie do treści art. 102 k.p.c., w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może nie obciążać strony przegrywającej kosztami procesu. Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania "przypadków szczególnie uzasadnionych" pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony. W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie zachodzą wyjątkowe okoliczności, uzasadniające rozstrzygnięcie o kosztach procesu według zasady słuszności. Sąd miał tu na uwadze przede wszystkim względy podmiotowe związane

z trudną sytuacją materialną powódki, które zdecydowały o zwolnieniu jej od kosztów sądowych w części, tj. od całej opłaty od pozwu (k. 50). Jak wynika z okoliczności, powódka utrzymuje się z emerytury w wysokości 1.000,00 zł i 120 funtów oraz nie posiada żadnego majątku, a jednocześnie ciąży na niej zobowiązania kredytowe. Ponadto, jest ona osobą chorą na astmę oskrzelową. Sąd miał przy tym na względzie, że powództwo w niniejszej sprawie okazało się całkowicie bezzasadne, niemniej jednak, biorąc pod uwagę fakt, iż powódka pozostaje w sporze z pozwanymi już od połowy lat 90 – tych, należało uznać, że powódka, która w początkowej fazie procesu działała samodzielnie, mogła być subiektywnie przekonana o zasadności swoich roszczeń. W tej sytuacji, obciążenie powódki kosztami zastępstwa procesowego pozwanych byłoby rozstrzygnięciem nieprzystającym do rzeczywistości, a przy tym sprzecznym z zasadami słuszności.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd na podstawie powołanych wyżej przepisów, orzekł jak w sentencji wyroku.